

בדרך לחתונה עוצרים בפאב/ אליזבט גולדוין

ערב תל-אביבי חם ולח, אנחנו יושבים, חבורה של כעשרה נשים ואנשים סביב שולחן על מרפסת פאב תל-אביבי, על כוסות בירה משובחת, ולומדים תורה. זה נשמע סוריאליסטי?

זכיתי לחוות חוויה מיוחדת במינה. שמי ד"ר אליזבט גולדוין. בין שאר עיסוקיי, אני מנחה חתונות, בת ובר מצוות במסגרת ארגון "הוויה", המגדיר יהדות כתרבות ולכן משיא גם זוגות שהם "פסולי חיתון" של הרבנות. אנחנו מכינים כעת ביחד עם ארגון "פישקה" הפנינג אהבה ובחירה חופשית בנישואים בטי"ו באב ונפלה בחלקי הזכות לחתן זוג מקסים, את פבל ואינה, במסגרת הפנינג זה.

אינה ופבל הם פסולי חיתון כי למרות ששני סביה של אינה יהודים, וגם סבתה מצד אביה, איתרע מזלה שדווקא הסבתא האהובה מצד אימה אינה יהודייה. אינה גדלה כל חייה כיהודייה, סבלה מיחס מפלה בעבודתה באוקראינה בשל כך (המראה שלה מסגיר את מוצאה) ולכן באה לחיות במדינת היהודים כדי להפסיק לסבול מאפליה. ואז מצאה את עצמה "לא יהודייה" ופסולת חיתון. אני מוכרחה להגיד שכשאינה סיפרה לי את סיפורה, התביישתי. התביישתי להיות אזרחית במדינה המכריזה על עצמה כמדינת היהודים וככה נוהגת.

שותפים רבים להכנת החתונה של אינה ופבל שתעוצב ותופק על ידי אנשי שני הארגונים, בהתנדבות. כחלק מן ההכנות, החלטנו ללמוד ביחד את מקורות טקס החתונה היהודי, התפתחותו ומה שקורה היום בתחום מבחינה דתית, חברתית ומשפטית. נפגשנו שלוש פעמים, ללימוד ושיחה משותפים.

אנשי פישקה, והחתן והכלה, כולם ישראלים דוברי רוסית שעלו לארץ כילדים או נערים, כולם משכילים ומעורים היטב בחיים בארץ ויחד עם זאת, שומרים על זהותם המורכבת והייחודית. אנשי הוויה עוסקים בהתחדשות יהודית כמקצוע וכאידיאולוגיה. (התחדשות יהודית מתבססת על הרעיון שהיהדות יכולה וצריכה להיות אקטואלית ורלוונטית גם לאנשים חילוניים במאה העשרים ואחת).

כחלק מן הלימוד נשאלו שאלות קשות על התרבות היהודית ועל הדת והיחס ביניהן, על האותנטיות והרלוונטיות של היהדות, על הלגיטימיות של מהלכי התחדשות, על הסמכות לפתח ולשנות את היהדות, על הכמיהה להשתייך לישראליות היהודית ועל הקשיים שמוערמים בדרך להשתייכות זו. הלימוד התאפיין בסקרנות, פתיחות, כנות ועולם מושגים עשיר ומעשיר. ומה שהכי חשוב, היתה שיחה וקרבה של ממש בין אנשים שלרוב, פשוט לא יוצא להם להיפגש ובטח שלא ללמוד ביחד.

התעוררות גדולה ניכרת היום, התעוררות אזרחית נגד מערכת שלטונית המתעלמת מן האזרחים במקרה הטוב ומזיקה להם במקרה הרע. אחת מן העוולות הללו כרוכה בערבוב הנורא שבין דת לקביעת המעמד האישי של אזרחי המדינה. כאזרחים חשוב שנתנגד גם לעוולה ואיוולת זו.